

SPECJALNE POTRZEBY EDUKACYJNE UCZNIÓW – rozwijanie zdolności i zainteresowań

Cele ogólne:

- poszerzenie wiedzy na temat specyfiki funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego uczniów zdolnych jako uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- przygotowanie do budowania szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi,
- wskazanie możliwości w zakresie diagnozowania uzdolnień uczniów,
- analiza efektywności różnych form wsparcia uczniów zdolnych,
- rozwijanie umiejętności stosowania innowacyjnych metod pracy z uczniami zdolnymi w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- zainspirowanie do poszerzenia zakresu współpracy na rzecz wsparcia uczniów zdolnych z różnymi podmiotami środowiska oświatowego.

Zakładane efekty wspomaganie:

- poszerzenie wiedzy i umiejętności nauczycieli na temat uwarunkowań i skutecznych sposobów rozpoznawania i wspierania uczniów zdolnych,
- opracowanie /modyfikacja szkolnego systemu wspierania uczniów zdolnych,
- podniesienie jakości pracy szkoły w zakresie pracy z uczniami zdolnymi.

Propozycja wybranych działań rozwojowych:

Zakres tematyczny planu działań	Sposób realizacji i liczba godzin*	Efekty
Uczniowie zdolni jako uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych	seminarium dla wszystkich nauczycieli	- poszerzenie wiedzy na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów zdolnych
Elementy i struktura szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi	seminarium dla wszystkich nauczycieli konsultacja zbiorowa dla zespołu opracowującego/ modyfikującego założenia szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi	- podniesienie kompetencji w zakresie budowania szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi - ustalenie elementów i struktury systemu pracy z uczniami zdolnymi dla całej szkoły
Metody i narzędzia diagnozowania uzdolnień uczniów	warsztaty dla wszystkich nauczycieli	- zrozumienie znaczenia stosowania różnych metod i narzędzi do diagnozy uzdolnień

	konsultacja zbiorowa dla zespołu opracowującego/ modyfikującego założenia szkolnego systemu pracy uczniami zdolnymi	- wypracowanie propozycji na potrzeby szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi
Przegląd różnych form wsparcia uczniów zdolnych – analiza dobrych praktyk	warsztaty dla wszystkich nauczycieli konsultacja zbiorowa dla zespołu opracowującego/ modyfikującego założenia szkolnego systemu pracy uczniami zdolnymi	- znajomość zakresu różnych form pracy z uczniami zdolnymi - wypracowanie propozycji na potrzeby szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi
Metody pracy z uczniem zdolnym	warsztaty dla wszystkich nauczycieli konsultacja zbiorowa dla zespołu opracowującego/ modyfikującego założenia szkolnego systemu pracy uczniami zdolnymi	- podniesienie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie pracy z uczniami zdolnymi - wypracowanie propozycji na potrzeby szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi
Współpraca z rodzicami uczniów zdolnych	warsztaty dla wychowawców klas konsultacja zbiorowa dla zespołu opracowującego/ modyfikującego założenia szkolnego systemu pracy uczniami zdolnymi	- ustalenie warunków i form skutecznej współpracy z rodzicami uczniów zdolnych - wypracowanie propozycji na potrzeby szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi
Współpraca z różnymi podmiotami środowiska oświatowego na rzecz skutecznego wsparcia uczniów zdolnych	seminarium dla wszystkich nauczycieli konsultacja zbiorowa dla zespołu opracowującego/ modyfikującego założenia szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi	- lepsza znajomość zasobów środowiska oświatowego, umożliwiających skuteczne wsparcie uczniów zdolnych - wypracowanie propozycji na potrzeby szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi

Uwaga: Liczba godzin poszczególnych działań rozwojowych zależna od wyników diagnozy potrzeb szkoły/placówki.

Warunki realizacji programu:

- program może być realizowany w każdej szkole, która zamierza opracować lub zmodyfikować szkolny system pracy z uczniami zdolnymi;
- po diagnozie potrzeb szkoły, w porozumieniu z dyrektorem ustala się czas trwania realizacji programu w danej szkole, ostateczny zakres tematyczny i wymiar godzin poszczególnych form wspomagania;
- program zakłada, że każde spotkanie szkoleniowe służy zarówno podnoszeniu kompetencji nauczycieli w obszarze pracy z uczniami zdolnymi, jak i przygotowaniu wstępnych założeń/propozycji na potrzeby szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi;
- po każdym spotkaniu szkoleniowym zespół problemowy, powołany w szkole, opracowujący / modyfikujący założenia szkolnego systemu pracy z uczniami zdolnymi, opracowuje kolejną część systemu, która jest analizowana w ramach konsultacji zbiorowych;
- monitorowanie i ewaluacja działań rozwojowych prowadzone są bieżąco oraz na zakończenie procesu.

Wybór literatury

- Braun M., Mach M., Jak pracować ze zdolnymi? Poradnik dla nauczycieli i rodziców, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2012.
- Cybis E., Drop E., Rowiński T., Ciecuch J., Uczeń zdolny - analiza dostępnych narzędzi diagnostycznych : raport przygotowany w ramach projektu Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2013.
- Czaja – Chudyba I., Jak rozwijać zdolności dziecka?, WSiP, Warszawa 2009.
- Dąbrowska T. (i in.): Model pracy z uczniem zdolnym w gimnazjum, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2013.
- Dynowska K., Głuc K, Pulit O., Koncepcja wspierania uzdolnień uczniów w województwie małopolskim, Nowy Sącz 2013.
- Dyrda B., Edukacyjne wspieranie rozwoju uczniów zdolnych: studium społeczno-pedagogiczne Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2012.
- Eby J. W., Smutny J.F., Jak kształcić uzdolnienia dzieci i młodzieży, WSiP, Warszawa 1998.
- Fechner-Sędzicka I., Model pracy uczniem zdolnym w szkole podstawowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2013.
- Fechner- Sędzicka I., Szkolny system wspierania zdolności: Jak rozpoznawać i rozwijać dziecięce uzdolnienia? Wydawnictwo Aker, Toruń 2005.
- Filipiak E., Lemańska-Lewandowska E., Siadak G, Uczeń zdolny- narzędzia diagnostyczne. Przewodnik dla rodziców i nauczycieli, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2013.
- Gardner H., Inteligencje wielorakie – teoria w praktyce, Media Rodzina, Poznań 2002.

- Huter G., Hauser U., Wszystkie dzieci są zdolne, Dobra Literatura, Warszawa 2014.
- Limont W., Cieślukowska J., Dreszer J. (red.), Zdolności, talent, twórczość. T. 1 i 2 Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2008.
- Gałązka K., Muzioł E. A., Model pracy z uczniem zdolnym w szkole ponadgimnazjalnej, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2013.
- Modele opieki nad dzieckiem zdolnym: materiały z I i II Forum Wymiany Doświadczeń osób pracujących z dziećmi zdolnymi, Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN, Warszawa 2000.
- Painter F., Kim są wybitni? : charakterystyka, identyfikacja, kształcenie, WSiP, Warszawa 1993.
- Partyka M., Zdolni, utalentowani, twórczy. Poradnik dla pedagogów, psychologów, nauczycieli i rodziców. Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, Warszawa 1996.